

SUŽEISTŲ ŽVĖRIŲ PAIEŠKA

Medžiotojas, medžiojantis žvėris ir paukščius, turi atsakyti už kiekvieną savo šūvį. Pagrindinė medžiotojo pareiga-padaryti viską, kas nuo jo priklauso, kad šautas žvėris ar paukštis būtų nukautas ir kuo mažiau kankintųsi. Pašautas žvėris ar paukštis turi būti ieškomas. Medžiotojas turi žinoti, kaip elgtis prieš šūvį ir po jo, kad būtų sudarytos palankiausios sąlygos sužeisto gyvūno paieškai. Nerūpestingumas, lengvabūdiškumas, nekontroliuojamas smalsumas, netramdoma medžioklės aistra, taip pat menkos medžioklės žinios padaro daug žalos. Klaidos sunkina paiešką, mažina sėkmę. Kartais net ir geriausias šuo negali ištaisyti medžiotojo padarytų klaidų. Toliau pateikiame patarimus, kaip turi elgtis medžiotojas prieš ir po jo.

Medžioklinis ginklas

Paieška prasideda jau prieš šūvį. Medžioklinis šautuvas, kurį Jūs nešiojatės miške ir lauke yra Jūsų artimas kaip sužadėtinė. Šis pasitikėjimas atsiranda daug šaudant: su ir be optinio taikiklio, 50 ir 150 metrų nuotolyje. Centimetro tikslumo prišaudimas atliekamas šaudymo stende. Medžioklės sezono metu visą laiką kontroliuojame pataikymo taško padėtį ir darome tai medžioklės ploto sąlygomis. Savaiame suprantama, optimalumo siekiame šaunant nuo atramos. Stiprus optinio taikiklio atsitrenkimas į automobilio dureles ar medžiotojo kritimas kartu su šautuvu, paslydus ant apledėjusios žemės, iššaukia kontrolinį šūvį.

Yra plati visų kalibrų ir kulku pasiūla. Tad pasirinkti ne taip paprasta. Į 15 kg stirniuką ir stambu 200 kg taurųjų elnią, už 200 metrų lapę ir šūviui į tankumyną iš 50 metrų idealo nėra. Pasirinkite tinkamiausią Jūsų medžioklės plotui. Įdomus specialus straipsniai medžioklės žurnaluose, specialios knygos gali nulemti Jūsų pasirinkimą. Pakeitus šaudmenis, reikia iš naujo prišaudyti šautuvą.

Dar vienas patarimas. Be abejonės, visi mes nesame biatlono bėgikai, kurių pulso ir kvėpavimo dažnumas po didelio fizinio nuovargio per trumpą laiką savaiame nurimsta. Tačiau mes galime atitinkamos kvėpavimo technikos pagalba pasiruošti šūviui. Tai padeda ir tada, jeigu mus apima dažnai aprašomas „stirmino ar elnio drebulis“. Kai jis mus apima ir mes paliečiame nuleistuką ...ir taip dažnai padiktuojame paiešką.

Prieš šūvį

Galima šauti tik gerai matomą žvėrį, stovinti į Jūs šonu, pakelta galva ir tik iš tinkamo nuotolio. Patartina šauti tik nuo atramos. Sėlinant prie žvėries reikia su savimi nešiotis lazda, į kuria šaunant atsiremiamė. Prieš paleisdami šūvį į žvėrį, pasitikrinkite kur pataikys kulka, jei jus prašausite. Tai ne visuomet paprasta. Tai dažnai apsunkina tiesi, ilga proskyna, didelis kukurūzų laukas, rūkas ir ūkana arba būtinybė greitai išauti. Taip pat būtina įsidėmėti būdingus orientyrus, pagal kurios vėliau nustatysite žvėries ir savo buvimo vietą šūvio metu.

Po šūvio

Pirmasis reikalavimas po šūvio yra kuo greičiau pakartotinai užtaisyti šautuvą. Kol žvėris dar ant kojų, šaudoma į jį tol kol tai galima. Žinoma, tada kulka ar grankulkės gali pataikyti pvz. į kumpius, tai sumažina žvėrienos kokybę. Tačiau svarbiau, daug svarbiau, kuo greičiau nušauti žvėrį, išvaduoti jį iš bereikalingo kankinimosi. Be to šuns nosiaipadeda ir kraujas iš kumpio. Atidžiai stebėkite nubėganti žvėrį (jo elgiasi, bėgimo krypti). Pažymėkite savo stovėjimo vietą: nulaužkite šaką, nukrėskite sniegą nuo medžių).

Pagal taisyklę palaukiame ketvirtą valandos, laiką išnaudodami klausymuisi, žvėries stovėjimo vietos prieš šūvį, pataikymo požymių šūvio metu, pašauto žvėries elgsenos, nubėgimo krypti ir keliui, vietos kur jis patraukė į priedangą arba dingo medžiotojui iš akių įsidėmėjimui.

Laukti velniškai sunku. Tačiau iš šakų lūžinėjimo, likusios bandos elgsenos arba baikštaus paukščių tikslėjimo galime spręsti, kas bus toliau. Jau į šaulio nurodymą: „Žvėris atsiskyrė nuo bandos“ kraujasekio šeimininkas linksmi linksi galva. Jo šuns šansai didėja.

Žvėries reakcija į šūvį

Kulkai pataikius į žvėrį:

1. kulka žeidžia žvėries organus, ardo audinius, kraujotakos ir nervų sistemas;
2. žvėrį ištinka nervinis ir skausmo šokas.

Priklausomai nuo to, į kurią vietą pataikyta, žvėris skirtingai ir gana tipiška reaguoja. Reakcija į šūvį priklauso ir nuo medžioklės būdo. Sėlinant ir tykojant, kai prieš šūvį žvėrys elgiasi ramiai, reakcija dažniausiai būna tipiška. Tuo tarpu medžioklėje su varovais žvėrys į pataikymą reaguoja neryškiai ir netipiškai. Šernai į šūvį, nepriklausomai nuo medžioklės būdo, reaguoja neryškiai ir netipiškai.

Šūvis į krūtinės ląstą

Žvėris atsistoja piestu ir pargriūva, pašokęs greit nušuoliuoja žemai nulenkęs galvą. Kuo žemiau pataikoma į krūtinės ląstą, tuo stačiau piestu atsistoja žvėris. Kai pataikoma į širdį arba arti širdies esančias pagrindines kraujagysles, žvėrys atsistoja piestu ir pargriūva, tačiau ne taip greit, kaip pataikius kitur į krūtinės ląstą. Pataikius aukštai, jei pažeidžiamas stuburas, žvėris krinta šūvio metu. Nepataikius į stuburą, tik lengvai sužeidus plaukus, teks ilgai ir sunkiai ieškoti.

Šūvis į kepenis

Pataikius į kepenis žvėries reakcija neryški. Po šūvio jis lėtai, trumpais šuoliais nubėga. Pataikius žemai į kepenis, reaguoja kaip ir pataikius į krūtinės ląstą. Žvėris daro didelį šuolį ir nubėga nuleidęs galvą, beveik liesdamas nosimi žemę.

Šūvis į pilvo ertmę

Reakcija į tokį šūvį dar silpnesnė negu pataikius į kepenis. Tačiau pataikius arčiau užpakalinės dalies, žvėris gali spirti į orą. Kuo arčiau užpakalinės dalies pataikyta, tuo spyris aukštesnis. Taip sužeistas žvėris stengiasi kuo greičiau atsigulti ir išgyvena dar iki 24 valandų.

Šūvis į inkstus

Žvėris pargriūva šūvio metu. Šūvis į inkstus yra labai skausmingas. Jei stuburas pažeistas, žvėris jau neatsistoja, gali dar šliaužti. Jei nepažeistas-atsistoja ir susikūprinęs lėtai, trumpais šuoliukais nušuoliuoja. Į inkstus sužeistas žvėris stengiasi kuo greičiau atsigulti. Gali išgyventi 3-4 valandas.

Šūvis į stuburą ir smegenis

Žvėris pargriūva šūvio momentu ir jau nebeatsikelia. Gali judinti kojas.

Šūvis į stuburo (kaklo, nugaros) slankstelių viršutinės ataugas ir ragus

Pataikius į stuburo slankstelių viršutinės ataugas arba į ragus, žvėris pargriūva šūvio metu, judina kojas. Toks pataikymas žvėriui sukelia stiprų šoką, todėl jis gali kažkiek pagulėti, po to pašoka ir pabėga.

Šūvis į snukį

Žvėries reakcija neryški. Gali kratyti galvą. Pataikius netoli nervinių centrų (smegenų), gali pargriūti, tačiau vėl pašoka ir nubėga. Žvėris eina toli, krintą išsekęs.

Šūvis į kaklą

Jei pataikyta į slankstelius, reakcija kaip ir pataikius į stuburą. Jei ne, reakcija neryški, žvėris nubėga šuoliais, mojuodamas galva. Šuoliuoja toli, nesiguldamas.

Šūvis į kojas

Žvėris suklumpa ant pataikytos kojos, nušuoliuoja ant trijų kojų. Jei pataikyta aukštai į priekinę koją, gali atsistoti piestu. Šūvis nemirtinas, tačiau koja lieka sužalota.

Šūvis į raumenis (minkštas vietas)

Dažniausiai nesužalojami jokie gyvybiškai svarbūs organai. Žvėries reakcija neryški, pabėga šuoliais.

Lengvas kliudymas, kai šūvis tik „nubrozdina“ žvėrį

Žvėris reaguoja įvairiai, nubėga šuoliuodamas. Jei kliudoma nugara, gali reaguoti kaip pataikius į krūtinės ląstą, t.y. atsistoti piestu.

Prašovimas

Prašovus – žvėris nereaguoja. Gali akimirksniu sustoti, padaryti šuolį ir šuoliuodamas pabėgti.

Kulkos atsitrenkimo (pataikymo) į žvėrį garsas

Šaunant netoli esantį žvėrį ginklų, kurio kulkos pradinis greitis didelis, pataikymo garsą sunku atskirti, nes šūvio ir smūgio į žvėrį garsai susilieja į vieną. Tačiau esant vidutiniam kulkos greičiui ir šovus 80-100 ir daugiau metrų atstumu stovinti žvėrį, jis aiškiai girdisi. Kuo žvėris didesnis, tuo stipresnis garsas. Geriausiai girdisi pataikius į krūtinės ląstą ir pilvo ertmę. Pataikiusį kaklą arba į galvą, paprastai nesigirdi. Jei pataikoma į kaulus, girdisi skardus caktelėjimas, pataikius į krūtinės ląstą girdisi skardus, o į pilvo ertmę duslus pokštelėjimas. Kulkos smūgio garsas gali būti girdimas ir pataikius į šalis žvėries arba už jo esančio objektus, pvz., į sušalusius medžių kamienus. Bet visais atvejais toks garsas būna gerokai aštresnis negu pataikius į žvėrį.

Žvėries elgesys po šūvio

Kaip buvo minėta, žvėries reakcija į šūvį labai priklauso nuo emocinės būklės. Skirtingai reaguoja ramus žvėris, šautas tykojant, ir varymo išgąsdintas žvėris. Dėl tos pačios priežasties skiriasi ir žvėries elgesys po šūvio. Sužeistas ramios būklės žvėris eina netoli ir stengiasi kuo greičiau atsigulti. Pašautas varytas žvėris stengiasi nueiti kuo toliau. Sužeisto žvėries elgesys priklauso ir nuo to, kuriuo paros metu į jį buvo šauta. Šautas ryte auštant žvėris eina netoli, nes, bijodamas dienos šviesos, stengiasi atsigulti artimiausioje tankynėje, priedangoje ir jau nekyla. Šautas vakare ar naktį, prisidengęs tamsa eina toli, kelis kartus gulinėje, traukia iki vandens ar purvyno. Jei žvėris buvo šautas bandoje ir sunkiai sužeistas, jis dažniausiai atsiskiria nuo bandos. Taip visada elgiasi suaugę žvėrys. Jaunikliai dar ilgai stengiasi būti su banda, su motina. Į kojas sužeistas žvėris stengiasi eiti retmiškiu, tai yra lengviausiu keliu. Be to, sužeistas į priekines kojas žvėris stengiasi eiti į kalną, kad didesnė kūno svorio dalis tektų užpakalinėms kojoms ir jam mažiau skaudėtų.

Pašovimo vietos tyrinėjimas

Kiekviena paieška prasideda ramiai, kruopščiai tiriant pašovimo vietą. Reikia surasti vietą, kurioje į žvėrį pataikė kulka. Medžiotojo akis, tiriamai apžiūrinėdama dirvą ieško plaukų kuokštų, kulkos atplaišų, o kartais jau ir pirmojo kraujo. Juo sunkesnės vietos sąlygos, tuo didesnis pavojus viską sumindyti. Šovus pradėjus temti arba esant ilgai, aukšta žole apaugusiai proskynai kiekvienas kraujasekio šuns vedlys bus dėkingas, jei medžiotojas ne eis prie pašovimo vietos, o jį, šuns vedlį instruktuos nuo bokštelio, kurioje vietoje jis šovė. Grubi nuolat pastebima klaida yra, kai medžiotojas su dideliu prožektoriumi ir lydimas pirmo pasitaikiusio šuns bando surasti žvėrį. Po to tas nelaimėlis dar išdrįsta apie tai prisipažinti kraujasekio šeimininkui. Tada šis privalo kuo greičiau išeiti iš šios pėdsakų makalynės ir surasti išeinanti sužeisto žvėries pėdsaką.

Priklausomai nuo kulkos pataikymo vietos, pašovimo vietoje galime rasti kulkos nukirptu plaukų, kraujo, kaulų skeveldrų, odos skuteliai, skrandžio ir žarnų turinis, dantų ir jų nuolaužų, kepenų, blužnies, plaučių gabaliukų. Mūsų medžiotojų vaizduotėje kraujas egzistuoja kaip pagrindinė pataikymo ženklas. Visuomet kalbama tik apie kraują. Todėl nėra ko stebėtis, kad medžiotojas po šūvio pirmiausiai-kartais ir išimtinai ieško kraujo, teigdami kad jei į žvėrį pataikyta, tai pašovimo vietoje privalo būti kraujo. Tačiau šio „kraujo sapno“ privalome atsisakyti. Nors dažnai pašovimo vietoje būna kraujo, tačiau tai jokių būdu ne taisyklė. Pašovimo vietos tyrimas niekad neturėtų apsiriboti vien tik kraujo paieška. Tai pat pataikymo ženklai, nebūtinai randami žvėries pašovimo vietoje, dėl vėjo ar dar likusios šūvio energijos veikiami jie gali atsидurti už kelių metrų. Surastus pašovimo įkalčius privalo apsaugoti nuo lietaus, vėjo ar sniego. Pagal juos bandoma nustatyti pataikymo vietą.

Kanopų pėdsakai

Kulkai pataikius į žvėrį, jis be abejo jaučia labai stiprų smūgį ir skausmą, reaguodamas į tai, jis pašoka, todėl kanopos giliai įsispaudžia. Gilesnius pėdsakus nei įprasta sužeistas žvėris palieka ir

nubėgdamas. Žemėje, žolėje, miško paklotėje, ant nukritusių lapų, spyglių, šakų sužeisto žvėries palikti pėdsakai skiriasi nuo sveiko žvėries pėdsakų: sužeistas plačiai stato kojas, skečia kanopas, jo žingsniai mažesni. Sužeidus koją, ją velka ir palieką žymę.

Kulkos išplėšti plaukai

Svarbus paieškos elementas yra kulkos išplėšti plaukai. Jei pašovimo vietoje randama plaukų, tai reiškia, kad žvėrį kulka kliudė, nepriklausomai nuo to, rasta kraujo ar ne.

Randamų plaukų kiekis priklauso nuo to, kaip stovėjo žvėris, į kurią kūno vietą jam pataikyta, kokio kalibro ginklu šauta. Išplėstų plaukų kiekis priklauso ir nuo metų laiko. Žiemą plaukai yra ilgi ir jų daug, taip pat išplėšti plaukai geriau matomi sniego fone negu trumpi vasaros plaukai.

Daug plaukų išplėšiama, kai kulka kliudo tik kūno paviršių (nubrozdina).

Gyvūnų kailis sudarytas iš įvairių rūšių plaukų: akuotplaukių, poplaukių arba vilnų ir jutimo plaukų. Pats plaukas sudarytas iš stiebo ir šaknies. Plaukai yra odos dariniai ir auga iš plauko maišelio, kuris yra odoje. Žvėrys periodiškai keičia plaukų dangą – šeriasi. Jų koncentracijos vietose – prie šeriklių, druskos laižyklų – galima rasti daug plaukų. Todėl svarbu atskirti išplėštus plaukus nuo negyvų, natūraliai iškritusių. Kulkos išplėštas plaukas ar kuokštas yra be šaknies, nes šaknys lieka odoje. Toks plaukas atrodo kaip nukirptas. Tuo tarpu natūraliai šeriantis iškritę plaukai yra su šaknimis. Žvėrių akuotplaukiai ir poplaukis įvairiuose kūno vietose skiriasi ilgiu, spalva, sandara. Taip pat skiriasi patinų ir patelių, jauniklių ir suaugusių, žiemos ir vasaros kailių plaukai. Taurių elnių ir stirnų kūno viršuje (nugara, šonų viršus) augantys plaukai yra storesni, ilgesni, stipresni. Šonų apačioje ir papilvėje jie yra trumpesni ir minkštesni. Trumpiausi ir šiurkščiausi plaukai auga ant kojų ir snukio. Tą patį galima pasakyti apie plaukų spalvą – kuo plaukai aukščiau, tuo jie tamsesni. Šviesiausi plaukai yra kūno apačioje, ypač tarp kojų. Tačiau ir čia jie skiriasi, pvz., elnių žvėrių tarp priekinių kojų yra vidutinio ilgio pilki ir balti, o tarp užpakalinių kojų vien balti plaukai.

Šernų šeriai skiriasi mažai. Tačiau ir čia ilgesni, tamsesni ir šiurkštesni plaukai yra kūno viršuje, o apačioje jie yra trumpesni ir švelnesni. Poplaukis žiemą visose kūno vietose yra ilgas ir tamsus, tačiau ir jis kūno apačioje plonesnis ir šviesesnis, ypač tarp kojų. Ypač ilgi ir šiurkštūs yra nugaros keteros plaukai. Vasara šernai yra apaugę pilkais trumpais šeriais, todėl šovimo vietoje sunku jų rasti ir nustatyti, iš kurios jie vietos.

Tuo remdamasis medžiotojas, ieškantis žvėries, gali nustatyti, į kurią vietą žvėriui pataikyta, ir iš to spręsti, kaip elgtis toliau. Čia labai praverčia vadinamos išplėstų plaukų knygos, jose surinkti plaukų kuokštų pavyzdžiai iš atskirų kūno dalių (iki 20 pavyzdžių). Galima sudaryti knygas atskiroms rūšims, lytims, amžiaus grupėms, ir metų laikams.

Kraujas

Pašovimo vietoje rasti plaukai, o sekant toliau – kraujas, teikia daug informacijos. Iš kraujo konsistencijos, spalvos, tekėjimo pobūdžio ir net iš skonio galima daryti gana tiksliai išvadas apie sužeidimą.

Gerai pataikius (šūvis į širdį), pašovimo vietoje randama mažai kraujo, vos keli lašeliai. Tačiau sekant pėdsaku toliau, jo daugėja. Prastai pataikius (šūvis į raumenis), pašovimo vietoje kraujo būna daug, bet toliau jo mažėja. Žvėris smarkiai kraujuoja pažeidus gyvybinius organus arba stambias kraujagysles. Pašovus koją, kraujo būna mažai, arba gali jo visai nebūti.

Kraujo kiekis priklauso ir nuo to, kaip žvėris nubėgo. Greitai bėgantis žvėris palieka sąlyginai mažai kraujo, stovintis ar einantis, toje pačioje vietoje palieka daug kraujo. Kaip greit ant sužeisto žvėries pėdsako pasirodo kraujas, priklauso nuo to, į kurią vietą pataikyta: aukštai ar žemai. Pataikius aukštai, kol kraujas nubėga per visą kūną iki žemės, praeina nemažai laiko, nes kraujas sulaiko plaukai, kailis. Pataikius žemai, tas laikas sutrumpėja. Sekti kraujo pėdsaku labai palengvina arba pasunkina fonas, ant kurio krinta kraujo lašai. Šviesiame fone, t.y. ant žolės, žalių lapų ir, be abejo, ant sniego kraujas matosi gerai. Sniegas labai padeda medžiotojui. Tamsiame fone, t.y. ant nukritusių spyglių ir šakų, parudavusios žolės, tamsios žemės, kraujas prastai išžiūrimas. Todėl reikia labai atidžiai žiūrėti. Pašovimo vietą apžiūrėti labai padeda balta nosinė arba servetėlė. Pabraukus ją per tą vietą, kur stovėjo šaunamas žvėris, greit randama kraujo. Šovimo vietą geriausiai apžiūrėti iš karto, nepraėjus ilgam laiko tarpui 3-4 val. Pabuvęs saulės atokaitoje, vėjo gairinamas kraujas džiūsta ir jo konsistencija bei spalva keičiasi, jis darosi

sunkiai apibūdinamas. Pataikius į širdį, kraujas yra tamsiai arba vidutiniškai raudonas, su oro burbuliukais, bet neputotas, kaip šviesus plaučių kraujas. Kraujas randamas šalia pėdsako.

Pataikius į plaučius, kraujas yra šviesiai raudonas, putotas. Taip pat galima rasti plaučių dalelių. Toks pats kraujas gali būti peršovus gerklas, tačiau tada jo randama iš abiejų pėdsakų pusių. Pataikius į plaučius, kraujo iš pradžių būna mažai, tačiau jis teka dideliais lašais. Tokio kraujo pasirodo vis daugiau.

Pataikius į žvėries snukį, kraujas būna vandeningas, skystas, susimaišęs su seilėmis. Taip pat randama dantų, žandikaulio nuolaužų su dantų alveolėmis.

Pataikius į gerklas, kraujo būna iš abiejų pėdsako pusių. Kraujas šviesus, putotas. Pataikius į stemplę, kraujo būna nedaug. Jis tamsus, purvinas, susimaišęs su pašaru.

Pataikius į pilvo ertmę, dažniausiai kraujo būna labai mažai, bet labai priklauso nuo to, kurie organai pažeisti. Pataikius į kepenis, ant pėdsako randami dideli, tamsiai raudoni, rudi lašai, kurie pasirodo už kelių žingsnių nuo pašovimo vietos. Taip pat galima rasti kepenų dalelių. Pataikius į skrandį, kraujo būna mažai. Jis šviesus, susimaišęs su skrandžio turiniu – tamsiai žalios spalvos pašaro likučiais. Pataikius į žarnyną, kraujo būna mažai, jis purškia mažais lašeliais. Kraujas susimaišęs su rudai žaliomis, tirštomis pašaro liekanomis. Pataikius į kasą, kraujas būna panašus kaip į kepenų. Teka tokio pat dydžio lašais. Peršovus inkstus, kraujo būna mažai. Teka dideliais, tamsiais raudonais (tačiau šviesesniais už kepenų kraują) lašais.

Svarbu atkreipti dėmesį, kurioje pėdsako vietoje nulašėjęs kraujas. Pataikius į galvą arba kaklą, kraujo būna iš abiejų pėdsako pusių, pataikius į kojas – tik sužeistos galūnės pusėje. Pataikius į krūtinkaulį arba pilvo ertmę, kraujo būna tiesiai ant pėdsakų.

Iš to, kokiam aukštyje randama kraujo ant žolės, medžių kamienų, galima spręsti, kurioje žvėries vietoje yra žaizda.

Kaulų skeveldros, kaulų čiulpai, audinių dalys

Iš kaulų skeveldrų, nuolaužų, rastų pašovimo vietoje ir toliau galima sužinoti apie sužeistą vietą. Vamzdiniai galūnių kaulai yra gerokai kietesni už kitus kaulus, todėl jų skeveldros būna aštresniais kraštais negu kitų, pavyzdžiui šonkaulių, krūtinkaulio. Tik apatinio žandikaulio skeveldros yra panašios į galūnių kaulų. Todėl jo nuolaužas galima lengvai sumaišyti su galūnių kaulų nuolaužomis. Kojų kaulų vidinėje pusėje būna kaulų smegenų likučių. Pagal kaulų skeveldrų stiprumą ir išvaizdą galima atpažinti, iš kurios kojos vietos jos yra. Blauzdikauliai yra plonesni ir daugiau išlenkti už šlaunikaulius.

Šonkauliai ir krūtinkaulis yra labai porėti, jų nuolaužos neaštrios. Tačiau ir pataikius į kojas galima rasti porėtų kaulų, kai pataikoma į sąnarius. Pataikius į snukį galima surasti dantų skeveldrų ar net žandikaulių dalių su dantų alveolėmis. Tačiau, kaip minėta aukščiau, apatinio žandikaulio skeveldros labai panašios į kojų kaulų skeveldras. Kaulų smegenų pašovimo vietoje randama mažai. Dažniausiai jų galima rasti, kai peršauti vamzdiniai kojų kaulai. Esant minusinei temperatūrai jos greit kietėja ir pasidaro panašios į mėsos (raumenų) ar taukų gabaliukus. Tačiau, patrynus tarp pirštų, jie praranda savo formą ir struktūrą. Taip neatsitinka su mėsos (raumenų) gabaliukais ir taukais.

Kai pataikoma į galūnes, raumenų kraują su įsiterpusiomis jose kaulų smegenų dalelėmis, kurios atrodo lyg burbuliukai, galima supainioti su putotu plaučiu. Pašovimo vietoje be kaulų skeveldrų ir kojų kaulų smegenų galima rasti mėsos (raumenų) dalelių, taukų, kailio gabalėlių ir net kanopų dalių.

Labai kraujuoti taukų gabalėliai, išsitemę skrandžio turinių, rodo, kad pataikyta į pilvo ertmę. Odos skiautelės, daug išplėštų plaukų ir net mėsos gabalėliai rodo, kad blogai pataikyta, nekliudyti organai ir kulka praėjusi kur nors kūno paviršiumi (nubrozdino).

Laukimo laikas

Iki paieškos pradžios turi praeiti mažiausiai keturios valandos. Taip pat dvigubai, trigubai ilgesnis kraujo pėdsakų išbuvimo laikas kaip taisyklė šuns nosiai nesukelia jokio sunkumo.

Jei sužeistas žvėris pasislėpė netoli pašovimo vietos, jei mes jo „netrukdomė“, jis paprastai ramiai nusibaigia ir yra lengvai surandamas. Daug sudėtingiau jei šaulys „eina iš paskos tik per kelis žingsnius“, tada kad ir mirtinai sužeistas žvėris iš paskutiniu jėgų, traukia tolyn, tuo apsunkindamas paiešką.

Laukimo laiką galime sutrumpinti tik tada, jei šaulys visiškai tikras dėl pataikymo, visi ženklai tai patvirtina.

Šuns parinkimas

Būtina visais abejotiniais atvejais į paiešką įtraukti patyrusį kraujasekį šunį. Jaunam, dar tik mokomam arba turinčiam mažai patirties šuniui leidžiama dirbti tik tada, jei išgirstame žvėrį nugriūnant arba pašovimo vietoje rasti ženklai tikrai rodo šūvį į plaučius arba širdį.

Sunkiausias darbas šuniui, kai kulka pataiko į koją, o dar sunkiau, kai į snukį. Kartai tokia paieška trunka daugiau kaip 2 dienas. Tai reikalauja iš šuns ir jo vedlio gero fizinio pasirengimo.

Šuns darbas ant diržo

Svarbiausias paieškos elementas yra šuns darbas, o lementis faktorius šuns darbe yra jo uoslė. Atvedus šunį į ligi šiol dar nežinomą pašovimo vietą, diržą galima išvynioti tik dalinai. Sekant gi kraujo pėdsaku, jis išvyniojamas visas. Kraujasekio vedlys gali diržą ir paleisti, bei ieškoti patogesnio kelio. Keliais greitais žingsniais jis vėl atsiduria prie besivelkančio diržo. Paprastai, esant taikliam šūviui, šuo priveda prie nusibaigusio žvėries. Jeigu sužeidimai nedideli, žvėris atsikelia iš guolio ir bėga. Kraujas, jei toko yra, būna šviežias.

Žvėries stabdymas

Šuo atsegamas nuo diržo tik tada, kai jis būna betarpiškai prie sužeisto žvėries. Tai kraujasekio vedlys arba mato, girdi, randa šviežio kraujo arba šuo tai parodo savo elgesiu. Viena iš grubiausių paieškos klaidų yra kai šuo per anksti paleidžiamas nuo diržo. Dažnai tada šuo atsiduria prie sveiko žvėries, pradeda persekioti jį ir tik po ilgo laiko, mirtinai nuvargęs, sugrįžta pas vedlį.

Pribaigiamasis šūvis

Pribaigiamąjį šūvį į sužeista žvėrį paleidžia tik kraujasekio vedlys. Tai daroma šuns saugumo sumetimais. Tai yra geležinė taisyklė. Tačiau jei sužeistas žvėris ateina prie vieno iš išstatytų šaulių, jis žinoma šauna, tačiau tai daroma labai atsargiai.

Vytautas Tamošiūnas